

HIERONYMUS.

EΥΣΕΒΙΟΣ.

EUSEBIUS.

¹ *RAMMOTH GALAAD*, villa trans Jordanem juxta fluvium Jaboc. Diximus de hac & supra.

Ρ'εμμωθ Γαλαάδ, κάμη νῦν ἐστὶν ἐν τῇ περαιοῖα παρὰ τὸν Γαβαὴ ποταμόν. καίται καὶ ἀνωτέρω.

REMMOTH GALAAD, vicus est modo in ulteriori parte Jordanis juxta fluvium Jaboc. extat suprā.

RAMOTH. Vide RAMMOTH semel & iterum.

² *RAPHACA*, in deserto, ubi filii Israël castrametati sunt.

Ρ'αφακά, σταθμός τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπὶ τῆς ἐρήμου.

RAPHACA, statio filiorum Israël in deserto.

³ *RAPHAIM*, vallis Allophylorum ad Septentrionalem plagam Jerusalem.

Ρ'αφάειν, κοιλάς ἀλλοφύλων κατὰ βορρᾶν Ἱερουσαλήμ.

RAPHAIN, vallis alienigenarum ad Septentrionem Hierusalem.

⁴ *RAPHET*, urbs Assyriorum in regione Theman, de qua in Esaia scribitur.

Ρ'αφὲθ, πόλις ἐν χώρᾳ Θαιμᾶν τῶν Ἀσσυρίων, ἐν Ἡσαΐα.

RAPHETH, civitas in regione Theman Assyriorum in Isaia.

⁵ *RAPHIDIM*, locus in deserto juxta montem Choreb, in quo de petra fluxere aquae, cognominatusque est tentatio, ubi & Jesus adversus Amalec dimicat prope Pharan.

Ρ'αφιδίμ, τόπος τῆς ἐρήμου παρὰ τὸ Χωρεὶβ ὄρος, ἐν ᾧ ἐκ τῆς πέτρας ἐρρύησε τὰ ὕδατα. καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος πειρασμός. ἔνθα καὶ πολεμεῖ Ἰησοῦς τὸν Ἀμαλὴκ ἐγγύς Φαράν.

RAPHIDIM, locus deserti juxta montem Choreb, in quo è petra fluxerunt aquae. & vocatus est locus ille, tentatio: ubi Jesus pugnat adversus Amalec juxta Pharan.

RAPHON, i Machab. v. v. 37. oppidum fuit, etiam Josepho teste Lib. xi. i. Ant. Cap. 12. in Galaditide regione, & quantum colligi potest ex omnibus circumstantiis juxta torrentem, nempe Jaboc (id enim nomine torrentis intelligo) qui Gaditas à Manassitis Trans-Jordaninis dividebat, & à parte ejus torrentis Septentrionalis; quandoquidem Judas, qui in torrentis hujus parte Australi versabatur, expugnabatque ibi civitates (nam Bosor tribus Ruben, & Maspha tribus Gad, quae à Juda ibi dicuntur expugnatae, ab ea torrentis parte erant) ut cum Timotheo Ammonitarum duce confingeret, debuerit cum suis torrentem transfrangere: ex quo perspicue colligo Timothei castra à parte torrentis Septentrionali fuisse, atque adeo & RAPHON, juxta quam, vel è regione cujus Timotheus castrametatus fuisse scribitur.

⁶ *RATHMA*, in deserto, castra filiorum Israël.

Ρ'αθμά, σταθμός τῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

RATHMA, castra filiorum Israël.

⁷ *REBLA*, in terra Emath, unde victor Pharaon adductum Joachas transtulit in Egyptum.

Ρ'εβαλά, ἐν γῇ Λεϊμάθ, ἔνθα Φαραὼ μετέστησεν Ἰωαχάζ.

REBALA, in terra Limath, quo Pharaon transtulit Joachaz.

⁸ *REBLATHA*, regio Babylo-

Ρ'εβλαθά, χώρα Βαβυλωνίων...

REBLATHA, regio Babylo-

N O T A E.

1. Hæc, ut diximus, non alia est à præcedenti: quocirca cum Villa hæc dicitur, intellige id de Eusebii & Hieronymi tempore; alioqui urbem fuisse muratam & magni nominis Scriptura satis ostendit, præsertim cum Levitica & refugii civitas fuerit. BONFRERIUS.

2. Hæc in versione nostra Daphca appellatur Num. 33. v. 12, 13. in Hebræo autem דַּפְכָּא Daphca, ubi Septuaginta Interpretes in optimis quibusque codicibus habent Rapheca, mutatione facta litteræ γ in affinem litteram ρ, quomodo ipsi videntur legisse. IDEM.

3. De hac valle supra abundè dictum est in Cælas Titanorum. Tantum hæc observa dici hoc loco vallem hæc esse ad Septentrionalem plagam Jerusalem, cum tamen potius ad Occidentalem plagam montis Sion fuerit, & ulterius versus Austrum Bethlehem usque extendetur. Quocirca cum dicitur vallis Allophylorum, ne intelligas vallem fuisse apud Allophylus seu Philisthæos, sed Allophylorum dici, quod in ea Philisthæi aliquoties castrametati fuerint, & à Davide insigni clade affecti. IDEM.

4. Hanc vocem apud Interpretes Septuaginta habes Isaia 37. v. 12. pro qua in versione nostra est Reseph. Quomodo autem verum sit quod hæc dicitur, esse videlicet urbem Assyriorum in regione Theman, capere non possum: est enim Theman, eadem regio, quæ Idumæa, in qua & urbs Theman, ut infra ad vocem Theman dicitur; quomodo autem quæ in Idumæa sit, urbs sit Assyriorum? an fortè Assyria in Idumæa? nisi fortè urbs Assyriorum dicatur, quia expugnata ab Assyriis, quod admisero facile, sed hoc à communi modo loquendi abhorret. Porro urbem hanc esse Assyriorum, si propriè loquamur, nemo facile admisit, cum inter urbes ab Assyriis expugnatas ibi supra apud Isaia, & 4 Reg. 19. v. 12. statuatur: nulla autem natio solet suas urbes expugnare, nisi fortè rebellant, quod hæc de Assyriis dici non potest, ut qui externas gentes bello impetebant ad comparandum sibi totius orbis imperium. Rursum verò fueritne Reseph in regione Theman seu Idumæa, Scriptura silente, & nusquam hanc urbem inter Idumææ civitates nominante, ægrè mihi persuaderi potest: potius dixerò in Palmyrena Syria regione eam fuisse, cum apud Ptolemæum Lib. v. Cap. 15. inter Palmyrenæ civitates primo loco nominatam legam Rhasapha. Quin & infra ab Eusebio vel Hieronymo in voce Reseph ea ponitur civitas Syria. IDEM.

5. De hac mansionem, aquis è petra educis, bello cum Amalecitis gesto, habes Exodi 17. v. 1. fit & hujus loci mentio Exodi 19. v. 2. & Num. 33. v. 14, 15. IDEM.

6. In versione nostra hujus mansionis locus Rechma dicitur Num. 33. v. 18, 19. IDEM.

7. Id passim asseritur in Scriptura Rebla, vel Reblatha esse in terra Emath; Quod autem de Pharaone hæc asseritur (quem Scriptura Necho appellat) habes 4 Reg. 23. v. 33. Vide plura proximè in Rebla-

tha; idem enim locus est Rebla & Reblatha. IDEM.

8. Priora hæc verba, quibus asseritur Reblatha urbem esse Babyloniorum, Eusebii esse existimo, qui in re Geographica, & locorum situ minus fuisse versatus videtur: posteriora verò esse Hieronymi, quibus, Reblatha statuitur Antiochia; id enim & alibi asserit Hieronymus, nempe ad Ezech. 47. sed ad Amos 6. regionem Antiochenam Reblatha fuisse appellatam dicit, ipsam verò Antiochiam Emathrabba, sed Emath magnam fuisse nuncupatam. Est verò urbem Babyloniorum nemo facile admisit, cum satis constet à nemine terram Emath constitui in Babyloniorum regione. Adde Nabuchodonosorem tempore obsidionis & expugnationis Jerusalem fuisse in exercitu & Judæa, vel Judææ vicino loco, ut 4 Reg. 5. v. 16. & Hierem. 39. v. 1, 6. & 52. v. 4, 9. asseritur. Restat igitur, ut Reblatha vel sit Antiochia, quod vult Hieronymus, vel aliqua altera Syriæ aut Judææ civitas, quod vult Adrichomius; quam & ipse in tribu Nephtalim juxta Jordanem reponit. Quod priori illi de Antiochia opinioni faveat nihil est præter solam Hieronymi auctoritatem: posteriori verò videtur favere Scriptura, quæ Num. 34. v. 11. ponit Rebla juxta Jordanem, & in terminis terræ promissæ cis Jordanem, ob quam Scripturæ auctoritatem potius ad hanc opinionem accedo. Dicere verò Antiochiam esse inter terminis terræ promissæ, vel juxta mare Cenereth (quod tamen visus est voluisse Hieronym. ad Ezech. 47. planè est inauditum. Vide quæ nos ad illum locum Num. 34. diximus. Adde Nabuchodonosorem, cum oblatus est ei Sedecias ejusque filii, ac viri principes in Reblatha, fuisse in via ut in Mesopotamiam & Chaldæam reverteretur; Faceturque Hieronym. ad Amos 6. per Reblatha fuisse in Mesopotamiam ab Hierosolymis redeundum, primamque mansionem eò proficiscentibus adhuc suo tempore vocatam Emath, quod affinitatem nominis habet cum Emath: at neque Hierosolyma in Mesopotamiam cunctibus potuit iter esse per Antiochiam, (quæ Emath magna dicitur) sed per Epiphaniam (quæ Emath minor, vel absolute Emath appellatur) Jordanis fontes, Damascus &c. porro in hujus posterioris Emath finibus erat Rebla illa juxta Jordanem. Josephus de hac Reblatha Lib. x. Ant. Jud. Cap. 11. aliud nihil dicit, quàm Syriæ esse civitatem; nimirum & Epiphania, & tota illa Jordanis fluvii pars, quæ juxta Genesarethidem est lacum, à Ptolemæo Syriæ adscribitur. IDEM.

9. Θαιμᾶν] Rectè ostendit Bonfrerius hanc lectionem stare non posse. Quandoquidem verò Reseph, ut idem probat, fuit urbs Syriæ, & quidem in agro Palmyreno, crediderim hic esse legendum, ἐν χώρᾳ Θεομᾶρ aut Θεομῶρα, τῶν Συρίων. Nam Θεομῶρα nomen est Syriacum Palmyræ. Vide nos ad Indicem Nic. Samsonis, & Bonfrerium in Palmyra & ad Thermoth. CLERICUS.

10. Pro Λεϊμάθ lege Ἀ'μᾶθ. BONFRERIUS.